

Mesurar la cultura: abast, límits i decisions

Publicat per [Interacció](#) [1] el 28/10/2013 - 15:05 | Última modificació: 17/04/2026 - 10:41

L'avaluació de l'impacte econòmic de la cultura s'ha convertit en una pràctica cada cop més present en la gestió pública. El *Protocol d'avaluació de l'impacte econòmic d'esdeveniments i institucions culturals* parteix d'aquesta necessitat, però també en delimita clarament l'abast: mesurar activitat econòmica no és el mateix que avaluar el valor cultural ni el benestar social. El document ofereix una eina operativa, alhora que adverteix sobre els límits i riscos d'aquest tipus d'anàlisi.

El protocol, elaborat per investigadors de la Universitat de Girona, té una finalitat eminentment pràctica: proporcionar un mètode aplicable a una gran diversitat d'institucions culturals, des de museus locals fins a festivals. Aquesta voluntat d'aplicabilitat condiona tota la proposta, que busca un equilibri entre rigor conceptual i facilitat d'ús.

El punt de partida és una distinció fonamental: els estudis d'impacte econòmic no són anàlisis cost-benefici. Mentre els primers mesuren l'activitat econòmica generada (producció, renda, ocupació), els segons intenten valorar l'efecte global sobre el benestar social, incloent dimensions que no passen pel mercat. Aquesta distinció no és menor, perquè situa els estudis d'impacte com una eina parcial, útil però insuficient per justificar polítiques culturals.

El protocol defineix tres tipus d'efectes que configuren l'impacte total. Els efectes directes corresponen a la despesa vinculada a l'activitat cultural mateixa. Els efectes vinculats o complementaris fan referència a la despesa dels visitants en altres àmbits —restauració, transport, allotjament— que no es produiria sense l'esdeveniment. Finalment, els efectes indirectes i induïts recullen les repercussions d'aquestes despeses sobre el conjunt del sistema econòmic, a través de mecanismes multiplicadors.

A partir d'aquí, el document proposa un procediment en quatre etapes: delimitar l'àrea econòmica d'influència, calcular la despesa directa, estimar la despesa complementària i, finalment, obtenir l'impacte total mitjançant multiplicadors. Aquest esquema ordena el procés i en facilita l'aplicació, tot i que el mateix text reconeix les dificultats pràctiques associades a cada pas.

Una de les aportacions més rellevants és la insistència en què no tota despesa és impacte. Només s'ha de considerar aquella despesa que no es produiria sense l'existència de l'esdeveniment o institució. Això implica excloure, per exemple, subvencions públiques o despeses que es fan fora de l'àrea d'influència. Aquest criteri, sovint ignorat, és clau per evitar la sobreestimació dels resultats.

El document també subratlla les limitacions estructurals d'aquest tipus d'estudis. La manca de dades, la dificultat de delimitar l'àrea d'influència o la necessitat d'utilitzar multiplicadors estimats introdueixen marges d'error importants. Per això, els resultats s'han d'interpretar com a ordres de magnitud més que no pas com a xifres exactes .

En conjunt, el protocol no només ofereix una metodologia, sinó que introdueix una disciplina. Promou la incorporació sistemàtica de l'avaluació econòmica en la gestió cultural, tot advertint que aquesta pràctica només captura una part del que està en joc. La pregunta de fons que deixa oberta és clara: què passa amb tot allò que la cultura genera i que no es pot traduir en activitat econòmica.

Modest Fluvià Font, Ricard Rigall i Torrent, Albert Saló Mayolas | GREIS de la Universitat de Girona

[Protocol d'avaluació de l'impacte econòmic d'esdeveniments i institucions culturals](#) [2]

Categories: Manual, guia

Categories: Informes i documents

Etiquetes: economia de la cultura

Etiquetes: avaluació de polítiques culturals

Etiquetes: gestió cultural

Etiquetes: valor públic de la cultura

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2013/protocol-impacte-economic>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/e130230.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/4406>